Programmavergelijkingen

Een vergelijking van uitgangspunten van de partijen die ook in landelijk vertegenwoordigd zijn.

Verkiezingsprogramma's

- Lokale verkiezingsprogramma's worden nu geschreven.
- Sommige landelijke partijen ondersteunen hun lokale afdelingen met suggesties voor hun verkiezingsprogramma.
- Dit overzicht is tot stand gekomen door deze zogenaamde rompprogramma's op te vragen en te analyseren. Daar waar geen rompprogramma voorhanden was, zijn wij uitgeweken naar de landelijke standpunten en/of standpunten van lokale afdelingen.
- In beginsel volgen lokale afdelingen de landelijke koers.
- Alle lokale partijen zonder landelijke vertegenwoordiging, zijn niet in dit overzicht opgenomen.
- U kunt dit overzicht gebruiken als basis voor uw bericht aan politieke partijen.
- We hebben de volgende indeling gekozen voor dit overzicht:
  - Breed welzijn
  - Voor- en Vroegschoolse Educatie , Opvoedingsondersteuning en Peuterspeelzalen
  - Jeugd- en Jongerenwerk
  - Ouderenwerk
  - Maatschappelijke dienstverlening en Maatschappelijk werk
  - GGZ en gehandicaptenzorg
- De eerste drie pagina's zijn de partijstandpunten op hoofdlijnen.

Eerste analyse

- De standpunten in het sociaal domein lijken erg op elkaar. Dat is niet vreemd omdat de gemeente vaak landelijk beleid uitvoert.

- SP trekt het meest een eigen koers:
  - SP is tegen de decentralisaties in het sociaal domein en de bezuinigingen die daarmee gepaard gaan;
  - SP wil zoveel mogelijk bestaande voorzieningen behouden als ze zijn.

- De meest voorkomende thema's zijn:
  - Preventie en signalering
  - Maatwerk
  - in de buurt
  - Meer eigen keuzes door gebruik van PGB

- Het is dus mogelijk voor CDA, D66, GroenLinks, PvdA en VVD dezelfde brief op te stellen.

- Let op:
  - Partijprogramma's zijn wervend geschreven.
  - Veel lastige keuzes staan er niet in. Hoe een partij daarmee omgaat merken we pas bij de coalitiebesprekingen.

Wat vinden lokale partijen?

- Hoe komt u dan achter de standpunten van lokale partijen?

- Beginnen bij de website van die partij.
  - Soms staan standpunten uitgewerkt
  - Anders staat meestal wel een bijdrage van de fractievoorzitter bij de kadernota. Hier geven partijen meestal hun speerpunten aan.

- Dan de website van gemeente:
  - Op de website van de gemeente staan de verslagen van gemeenteraadsvergaderingen.
  - In de laatste gemeenteraadsvergadering vóór de zomer, hebben alle partijen hun speerpunten gegeven naar aanleiding van de Kadernota
  - De Kadernota van de gemeente geeft de financiële kaders voor de begroting van 2014.
  - Deze stukken treft u meestal via 'Politiek en bestuur/gemeenteraad'.
  - Daar staan meestal de vergaderingen van de gemeenteraad en de verslagen.

- Verkiezingsprogramma's van 2010:
  - Als u niets kunt aantreffen, dan staat er meestal wel nog wel een verkiezingsprogramma van de vorige verkiezingen.
  - De lijn die daar staat, geldt meestal nog.
  - Maar hoe ze denken over de nieuwe wetten is dan wat lastiger te vinden.

- Contact of niet?
  - Lokale partijen zijn de laatste 16 jaar in grotere mate opgekomen.
  - Afhankelijk van hoeveel zetels ze hebben, kunt u beoordelen hoeveel moeite u moet doen om met ze in contact te komen.

Hoofdlijnen welzijn/sociaal GroenLinks

- Dienstverlening op maat;
- Bewoners en cliëntenorganisaties worden actief betrokken bij het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid rond zorg, welzijn en wonen;
- Meer gebruik PGB;
- Een gezin, één plan;
- Wijk/buurtgericht;
- Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers;
- Rechtvaardige eigen bijdrage;
- Geen verschraling thuiszorg, vanwege aanbestedingen op laagste prijs;
- 'Uitruk'-mentaliteit bij ondersteuning: zo snel mogelijk aan problemen werken;
- Geen wachtlijsten;
- Ouderen blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen.

Hoofdlijnen welzijn/sociaal D66

- Zorg wordt vergoed, wonen en service komen net als in andere fases van het leven voor eigen rekening. Dit bevordert dat mensen langer thuis blijven;
- Maatwerk;
- Geen aanbestedingen op laagste prijs;
- Meer gebruik PGB;
- Ondersteunen wijkinitiatieven;
- Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers;
- Bewoners en cliëntenorganisaties worden actief betrokken bij het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid rond zorg, welzijn en wonen;
- Een gezin, één plan;
- Welzijn en preventie in ouderenzorg;
- Ouderen blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen;
- Meer eigen keuze ouderen.

Hoofdlijnen welzijn/sociaal CDA

- Aandacht voor vereenzaming en gezondheidsproblemen bij ouderen;
- Levensloopbenadering centraal bij voorkomen van ziekte en behoud van welzijn;
- Financiering van ondersteuning door de vraag van mensen te financieren;
- Buurthuis van de Toekomst;
- Op peil houden van jeugdvoorzieningen zoals de kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, scholen, sportclubs en jongerenwerk;
- Prioriteit bij aanpak jeugdwerkloosheid: training, scholing, werkervarings-plaatsen en aanvullingen op het loon wanneer zij niet volledig kunnen werken;
- Investeren in een levensloopbestendige infrastructuur en passende woningen;
- Zorg en welzijn op wijkniveau of op dorpsniveau.

Hoofdlijnen welzijn/sociaal PvdA

- Burgers zijn in beginsel zelfredzaam. Wie dit (even) niet is, krijgt een steuntje in de rug;
- Solidariteit samen met inwoners organiseren;
- Wil dat zorgaanbieders en gemeente een plan maken om versnippering in de dienstverlening uit te bannen;
- Geen voorstander van het overdragen van taken en verantwoordelijkheden, met korting op korting;
- Minder regels, meer direct contact met degene die zorg vraagt;
- Gemeente en zorgverzekeraar maken samen afspraken over het centraal stellen van preventie;
- Ondersteuning zorgvragers bij het opkomen voor hun belangen;
- Meer gebruik Persoonsgebonden budget (PGBP);
- Experimenteren met wijkbudgetten voor zorg en welzijn.;
- Plan van de Arbeid voor de regio;
- Tegenprestatie van mensen die gebruik maken van bijstand;
- Bouw voldoende levensloopbestendige woningen;
- Meer gezondheidscentra;
- Levensstijlcampagne om gezondheidsverschillen per gemeente te verkleinen.

Hoofdlijnen welzijn/sociaal VVD

- WMO gaat uit van wat mensen wél kunnen in plaats van wat ze niet kunnen;
- Onafhankelijke cliëntondersteuning in de WMO;
- Preventie en tegengaan onnodig medicaliseren jeugd;
- Kindermishandeling en kindermisbruik krachtig bestrijden. Er moet daarom een meldpunt voor komen;
- Voor mensen die complexe en langdurige zorg helemaal zelf willen organiseren, Persoonsgebonden Budget gebruiken;
- Scheiden van wonen en zorg. Zorg wordt georganiseerd rondom wonen, en zorgaanbieder is te gast bij cliënt.

Hoofdlijnen welzijn/sociaal SP

- Tegen de decentralisatie van Wmo/AWBZ;
- Wie mantelzorg krijgt, behoudt het recht op professionele zorg;
- Cliënten zijn verzekerd van vervanging bij ziekte en vakantie van de medewerker en van kwaliteit van zorg;
- Stoppen met productdenken, productafspraken;
- Klein is de norm;
- Inzet van gezinscoaches en buurtwerkers;
- Vroegtijdig opsporen taal- en ontwikkelachterstanden;
- Betere afstemming hulpverlening;
- Bouwplannen 'seniorvriendelijk';
- Beleid houdt meer rekening met mensen met een handicap;
- Woonvormen met begeleiding en zorg in de wijk;
- Geen wachtlijsten voor zorg.

Doelgroep	GroenLinks
Breed welzijn	• GroenLinks stimuleert in de gemeente manieren voor mensen om elkaar in de buurt te helpen en te ontmoeten. • Bewoners en cliëntenorganisaties worden actief betrokken bij het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid rond zorg, welzijn en wonen: we zetten ze aan het stuur, geven ze meer de regie. • Cliënten krijgen één aanspreekpunt bij de sociale dienst: een eigen coach die zorgt voor 'dienstverlening op maat'.
Maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijk werk	• Mensen met een 'WMO- indicatie' kunnen zorg zelf organiseren met een persoonsgebonden budget (PGB), waarmee zowel zorg, wonen als werk, naar eigen inzicht kan worden geregeld. Omdat bij het verstrekken van de PGB al heel veel voorwaarden zijn gesteld, hoeft de belanghebbende zich over de besteding van het PGB achteraf niet te verantwoorden. Dit voorkomt veel bureaucratie en kosten! • Informatie over zorg is voor inwoners gemakkelijk te krijgen. Lichte hulp en ook zwaardere vormen van ondersteuning zijn dichtbij (op wijkniveau) voorhanden. • Een rechtvaardige, (financiële) eigen bijdrage. • De komende jaren wordt flink bezuinigd op de thuiszorg. Door aanbestedingen en keuze voor de laagste inschrijving dreigt een verdere inhoudelijke verschraling van het werk. Thuiszorg mag niet vervangen worden door schoonmakers: de signaalfunctie moet blijven. Uit het experiment Buurtzorg blijkt dat door een andere organisatie een betere zorg tegen lagere kosten mogelijk is. • Bewoners en cliëntenorganisaties worden actief betrokken bij het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid rond zorg, welzijn en wonen: we zetten ze aan het stuur, geven ze meer de regie. • Een huishouden met meerdere problemen krijgt één verantwoordelijke hulpverlener. • Cliënten krijgen één aanspreekpunt bij de sociale dienst: een eigen coach die zorgt voor 'dienstverlening op maat'.
Peuterspeelzaal werk, VVE, opvoedingsonderstеuning	• We zorgen ervoor dat alle kinderen met (een risico op een) taalachterstand in het Nederlands deelnemen aan de voorschoolse educatie. • De gemeente zorgt dat de overstap van voorschoolse educatie naar basisschool en voortgezet onderwijs soepel verloopt. Daarom stimuleert de gemeente de invoering van een leerlingvolgsysteem.
Jeugd- en jongerenwerk	• Kinderen/jongeren in een probleemsituatie en ook hun ouders hebben zelf een stem in de aanpak van de jeugdzorg. • In de jeugdzorg staat de persoonlijke benadering voorop (maatwerk) en de hulp wordt zoveel mogelijk op wijk- of gemeentelijk niveau georganiseerd. De betrokken professionals krijgen meer handelingsvrijheid en bureaucratie wordt tegengegaan. • Als de gemeente straks verantwoordelijk is voor de jeugdzorg, krijgt iedere jongere de hulp die nodig is – en ook tijdig specialistische hulp. Er komt een 'uitrukmentaliteit' bij de gemeente: bij problemen gaan we zo snel mogelijk oplossingsrichtingen opstarten. De gemeente wacht geen weken (of maanden) voordat er iets gebeurt. • Het CJG dient een laagdrempelig inlooppunt te zijn voor informatie en advies en het aanbod van opvoedondersteuning. Door de medewerkers moet tijdig worden onderkend of meer specialistische hulp moet worden ingezet. Waar opgroeiproblemen ontstaan omdat een ouder, bijvoorbeeld, verslaafd is of er schulden zijn, is een bredere aanpak nodig • Een huishouden met meerdere problemen krijgt één verantwoordelijke hulpverlener. • De samenwerking tussen sportverenigingen onderling en met bijvoorbeeld het onderwijs, de naschoolse opvang, fitnesscentra en zorginstellingen wordt gestimuleerd. Meer scholen gaan sport aanbieden als naschoolse activiteit. • We voorkomen dat er wachtlijsten voor jeugdzorg ontstaan, ook in de overgangsperiode van de decentralisatie • Cliënten krijgen één aanspreekpunt bij de sociale dienst: een eigen coach die zorgt voor 'dienstverlening op maat'. • Samen met politie en instellingen die met jongeren te maken hebben (onderwijs, welzijn, sport) wordt een plan gemaakt om alcoholmisbruik onder jongeren tegen te gaan.

Doelgroep	GroenLinks
Ouderenwerk	• Ouderen en mensen met een beperking kunnen zelfstandig blijven wonen. Op de woningmarkt moet hiervoor een diversiteit aan geschikte woonruimtes beschikbaar komen. • Er komen experimenten met woonvormen tussen zelfstandig wonen en een verzorgings- of verpleegtehuis • Bij de keuze tussen woningaanpassing en mogelijke verhuizing naar een al aangepaste woning, wordt gezocht naar de goedkoopste adequate oplossing: dat hoeft niet altijd verhuizing te betekenen. • Informatie over zorg is voor inwoners gemakkelijk te krijgen. Lichte hulp en ook zwaardere vormen van ondersteuning zijn dichtbij (op wijkniveau) voorhanden. • Voor senioren komt er een gevarieerd aanbod aan sport- en bewegingsactiviteiten, afgestemd op de behoeften binnen deze groep. • Een rechtvaardige, (financiële) eigen bijdrage.
GGZ en gehandicaptenzorg	• Mensen met een beperking, een chronisch of een psychosociaal probleem ontvangen die zorg (ondersteuning) die passend is om aan de samenleving te kunnen blijven meedoen of thuis te kunnen blijven wonen - zorg heeft een doel! • Een rechtvaardige, (financiële) eigen bijdrage.

Partij	D66
Breed welzijn	• De cruciale AWBZ-voorziening moet betaalbaar blijven door deze terug te brengen tot de kern. D66 wil daarom onderscheid maken tussen wonen, zorg en service. Zorg wordt vergoed, wonen en service komen net als in andere fases van het leven voor eigen rekening. Dit bevordert dat mensen langer thuis blijven, wat bijdraagt aan hun geluk en gezondheid. • Meer aandacht voor individuele omstandigheden van mensen komt in plaats van de nadruk te leggen op doelgroepenbeleid. • Een aanvullende ambitie van D66 is dat bij het doen van aanbestedingen in het kader van de WMO niet louter geselecteerd wordt op de economisch meest voordelige aanbieding zoals nu (te) vaak gebeurt. • D66 steunt groepen van burgers die zelf willen fungeren als zorg- en welzijnsinkopers; deze ontwikkeling past bij het individuele Persoonsgebonden Budget (PGB). Meer en meer groepen ouderen zullen deze vorm van 'inkoopmacht' ontdekken. D66 zal dergelijke initiatieven, mits voorzien van een grondige democratische basis en lokale herkenbaarheid, mede mogelijk maken. Op initiatief van burgers kan hiermee gestart worden, waarbij wij ervoor pleiten projectgeld beschikbaar te stellen. • Meer ruimte moet er komen voor initiatieven vanuit de wijk.
Maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijk werk	• Met mantelzorg en vrijwilligerswerk investeer je in sociale cohesie en kostenbesparingen in de zorg. D66 stimuleert mogelijkheden om de werkdruk op mantelzorgers en vrijwilligers te verlichten. Bijvoorbeeld door het inzetten van casemanagers, zoals ook is omarmd in het Deltaplan Dementie. • D66 vindt dat bij het uitvoeren van de kerntaken van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) de focus moet liggen bij hulpbehoevende ouderen en hun mantelzorgers, chronisch zieken en inwoners met een (tijdelijke) functiebeperking. En bij hulpbehoevenden (jong en oud) die sociaal geïsoleerd dreigen te raken. • De gemeente moet zorgen dat deze kwetsbare groepen ook daadwerkelijk kunnen (blijven) participeren in de maatschappij.
Peuterspeelzaal werk, VVE, opvoedingsondersteuning	• D66 wil de vroeg- en voorschoolse educatie verder stimuleren om taalachterstand bij kinderen in een vroeg stadium weg te nemen, zodat het risico van een onnodige leerachterstand verkleind wordt.
Jeugd- en jongerenwerk	• D66 vindt dat opvoeden de verantwoordelijkheid van ouders is. Als er problemen ontstaan die niet door de opvoeders kunnen worden opgelost, moet er professionele hulp voorhanden zijn. Dit begint bij een schoolarts. Als het noodzakelijk is voor het kind, kan hulp verplicht worden opgelegd. • Vanaf 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor jeugdhulp. D66 steunt deze overgang, omdat we professionele hulp en preventie zo dicht mogelijk bij het kind willen organiseren. Wij dringen aan op kwaliteit en duidelijkheid. Het moet glashelder zijn welke papieren een jeugdzorgmedewerker moet hebben en aan welke kwaliteitseisen de hulp moet voldoen. Zo weten cliënten en gemeenten waar ze aan toe zijn. • Kansen voor jongeren door het aanbieden van stages en helpen met het verkrijgen van banen of leer-werkplaatsen. Daarnaast wordt ingezet op verlenging van de schoolloopbaan door hen te stimuleren een vervolgopleiding of andere opleiding te volgen.

Partij	D66
Ouderenwerk	• Ouderen willen vaak zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Dat is wat D66 belangrijk vindt, uitgaan van de eigen kracht van mensen. Wij willen daarom een verschuiving laten plaatsvinden van individuele voorzieningen naar eigen kracht, een combinatie van vrijwilligers met collectieve voorzieningen. Met hulp van familie en buren kunnen ouderen langer buiten zorginstellingen blijven. Indien meer deskundige hulp nodig is, kan de thuiszorg ingeschakeld worden. • Welzijn en preventie; daar moet bij het ouderenbeleid de focus op liggen. De groep ouderen is een steeds groter wordende groep welgestelde, hoger opgeleide en lang levende burgers. Zij willen meer keuzevrijheid op het gebied van wonen en meer regie over de diensten die hen ter beschikking staan. Veel ouderen blijven langer zelfstandig wonen. Voorzieningen moeten dan goed geregeld zijn. Welzijn en preventie moeten in het gemeentelijke ouderenbeleid een duidelijke plek innemen. Samen met verzekeraars kunnen we gezondheidswinst boeken, tegen lagere kosten. • D66 steunt groepen van burgers die zelf willen fungeren als zorg- en welzijnsinkopers; deze ontwikkeling past bij het individuele Persoonsgebonden Budget (PGB). Meer en meer groepen ouderen zullen deze vorm van 'inkoopmacht' ontdekken. D66 zal dergelijke initiatieven, mits voorzien van een grondige democratische basis en lokale herkenbaarheid, mede mogelijk maken. Op initiatief van burgers kan hiermee gestart worden, waarbij wij ervoor pleiten projectgeld beschikbaar te stellen.
GGZ en gehandicaptenzorg	• D66 wil de geestelijke gezondheidszorg toegankelijk, goed en betaalbaar houden. Hiertoe willen wij onnodige vraag beperken en tegelijkertijd de efficiëntie verhogen. Uitgangspunt is dat de zorg rond de patiënt wordt georganiseerd en niet de patiënt rond de zorg.

Partij	CDA
Breed welzijn	• Het gemeentelijk WMO-beleid is gebaseerd op drie uitgangspunten: iedereen doet mee, problemen voorkomen (door preventie en vroege signalering) en problemen waar nodig oplossen (door individuele ondersteuning). • Financiering van ondersteuning vindt zoveel mogelijk plaats door niet de instelling (dus het aanbod van ondersteuning) te financieren, maar door de vraag van mensen te financieren. Dit kan door diverse vormen van persoonsvolgende financiering zoals een persoonsgebonden budget of een persoonsvolgend budget of vouchersysteem waarmee zorg kan worden ingekocht wanneer de persoon daarvoor kiest. • Het CDA wil initiatieven ondersteunen die een inclusieve samenleving dichterbij brengen. Het welzijnswerk in de gemeente kan hierin een stimulerende functie hebben. • In wijken en dorpen zijn buurtaccommodaties belangrijke plekken waar bewoners elkaar ontmoeten. Er zijn in wijken veel verschillende accommodaties bijvoorbeeld voor sport, zorg, welzijn en onderwijs. Deze worden allemaal voor het afzonderlijke eigen doel gebruikt: het welzijnspand voor alleen welzijnsactiviteiten, sportaccommodaties alleen voor sport enzovoorts. Dit is niet efficiënt. Om dit te veranderen is het concept Buurthuis van de Toekomst ontwikkeld. In het Buurthuis van de Toekomst werken sportclubs, scholen, instellingen en andere organisaties in de wijk nauw met elkaar samen. Zodat bijvoorbeeld de voetbalclub meer is dan alleen een voetbalclub, maar ook een plek wordt waar je komt voor een praatje of voor huiswerkbegeleiding.
Maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijk werk	• Zorg moet zo dicht mogelijk bij huis worden georganiseerd. Zorg en welzijn op wijkniveau of op dorpsniveau maakt het mogelijk om de eigen kracht van burgers te stimuleren en de directe omgeving van buren en vrienden te betrekken.
VVE , OO Peuterspeelzalen	• Veel kinderdagverblijven organiseren ontmoetingen tussen kleine kinderen en ouderen. Bij nieuwe locaties voor kinderopvang kan de gemeente op de mogelijkheden daarvoor wijzen.
Jeugd- en jongerenwerk	• Kinderen moeten (ook) weer buiten (kunnen) spelen. Het is daarom van belang dat elke buurt beschikt over een trapveldje of pannaveldje voor de jeugd. De inrichting vindt in overleg met de (kinderen in de) wijk of buurt plaats. • In de zorg is voorkomen bij uitstek beter dan genezen. Dat vraagt om een zo gezond mogelijke levensstijl. Om investeren in voorzieningen die sport en bewegen stimuleren en goede voorlichting om ongezond gedrag tegen te gaan. Het vraagt vroegtijdige signalering als er iets mis dreigt te gaan met kinderen. • De gemeenten worden naast jongerenwerk ook verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Het CDA ziet lokaal jeugdbeleid als het startpunt voor het voorkomen van veel sociale problemen in de toekomst. Er wordt samenwerking gezocht met de • onderwijsinstellingen in de gemeente. Vroeg ingrijpen in problematische gezinssituaties past bij de keuze voor voorzorg boven nazorg. • Het CDA ziet volop kansen om de jeugdzorg eenvoudiger en effectiever te maken. Het accent moet liggen op het voorkomen van problemen en vroegtijdige signalering als er iets misgaat. Het op peil houden van algemene jeugdvoorzieningen zoals de kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, scholen, sportclubs en jongerenwerk voorkomt dat te veel jongeren gebruik moeten maken van jeugdzorg. • De aanpak van jeugdwerkloosheid heeft de prioriteit. Om jongeren uit een uitkering te houden, wordt ingezet op training, scholing, werkervaringsplaatsen en aanvullingen op het loon wanneer zij niet volledig kunnen werken. Met regionale opleidingscentra worden goede afspraken gemaakt over de plek die jongeren krijgen als zij de entreetoets in het MBO niet halen. Bij deze groep dreigt het risico dat zij zonder diploma aan de kant komen te staan. • Gemeenten verplichten mensen die een bijstandsuitkering ontvangen, en niet in een re-integratietraject zitten, tot het leveren van een tegenprestatie. Dit kan in de vorm van vrijwilligerswerk. Een combinatie met de WMO is dan mogelijk.

Partij	CDA
Ouderenwerk	• Vereenzaming is een groot risico als ouderen langer zelfstandig blijven wonen. Het CDA zet in op het betrekken van ouderen bij activiteiten. De ouderenbonden, vrijwilligers en mantelzorgers spelen hierbij een grote rol. Actieve voorlichting door huisbezoek aan 75-plussers kan een goed middel zijn. • Ondersteuning van mantelzorgers door respijtzorg, emotionele en praktische hulp, is van groot belang. Respijtzorg is zorg aan een zorgbehoevende, met als doel om diens mantelzorger(s) vrijaf te geven. Het zijn personen die, beroepsmatig of vrijwillig, voor een tijdje de mantelzorg overnemen. De gemeente kan mantelzorgers tegemoet komen in de kosten voor kinderopvang door dit in het eigen gemeentelijk beleid te regelen. • Voorzieningen moeten voor ouderen goed bereikbaar zijn. Naast voorzieningen als de cirkelbus of de regiotaxi kan gedacht worden aan speciale parkeerplaatsen voor ouderen die niet in aanmerking komen voor een invalideparkeerplaats in de buurt van voorzieningen. • Mensen worden gemiddeld ouder en het aantal ouderen neemt toe. Tegelijkertijd blijven ouderen langer gezond en actief en hebben zij gemiddeld meer te besteden dan vroeger. Actieve en zelfstandige ouderen zijn van belang voor de samenleving. De gemeente werkt aan langer zelfstandig wonen en zelfredzaamheid door te investeren in een levensloopbestendige infrastructuur en passende woningen. • Participatie van ouderen wordt bevorderd door ouderenbonden te helpen bij het opzetten van sociale netwerken, sport en cursussen. De gemeente kan daarbij helpen door een goede informatievoorziening op te zetten. Door periodiek huisbezoek en een gemeentelijk steunpunt voor informatie en vraag om hulp. Met diverse partners kan dit zich ontwikkelen tot een consultatiebureau voor ouderen, waar men terecht kan met vragen over preventie van klachten en ongemakken (valpreventie). Ook kerken die via huisbezoek ouderen bereiken worden daarbij betrokken. • De gemeente steunt initiatieven die contacten met ouderen tot stand brengen. Een actieve en regisserende rol is daarbij gepast, waarbij de maatschappelijk stage of ‘gezinnen die ouderen adopteren’ als voorbeelden kunnen gelden.
GGZ en gehandicaptenzorg	• Het hebben van een beperking moet niet betekenen dat mensen minder deel kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer. Het CDA is voorstander van de aanpak, waarbij samen met de WMO-medewerker gekeken wordt hoe iemand met een beperking door eigen inzet of inzet van het eigen sociale netwerk optimaal kan functioneren.

Partij	PvdA
Breed welzijn	• De PvdA is voorstander van het overdragen van taken in het sociale domein naar de gemeente. De PvdA is geen voorstander van het overdragen van taken en verantwoordelijkheden, met korting op korting, waardoor groepen aan de onderkant van de samenleving het meeste de dupe zijn. • De decentralisatie van de AWBZ gebuikt de PvdA om zorg en welzijn meer met elkaar te verbinden. Ze gaan steeds uit van eigen kracht, netwerk, familie, buur en eventueel professional. Men wil ook preventie belonen. Gezondheidsbevordering met zorgverzekeraars, wijkverpleegkundige, gemeente en ziekenhuizen is ons uitgangspunt. • De PvdA is voorstander van het persoonsgebonden budget (PGBP). • De PvdA wil gaan experimenteren met wijkbudgetten voor zorg en welzijn. • De PvdA vindt dat zorg en welzijn dichtbij mensen beschikbaar is. Zij kiezen daarom voor een gebiedsgerichte benadering. • De PvdA vindt de zorg te ingewikkelde en wil die eenvoudiger maken. Minder regels, meer direct contact met degene die zorg vraagt. Men wil dit doen door te investeren in het gesprek vooraf. • Gemeente en zorgverzekeraar maken samen afspraken over het centraal stellen van preventie, het inkopen van zorg op basis van integrale hulpvraag en mensen. • De PvdA gaat zorgvragers ondersteunen bij het opkomen voor hun belangen. • De PvdA wil de uitsluitende werking van armoede tegengaan. Voor de groep met een inkomen minder dan 110% en de groep tussen 110 en 125% van het bijstandsniveau willen zij een kortingspas voor sport- en cultuuractiviteiten, de bibliotheek, zwemlessen, computers voor brugklassers en een regeling voor schoolkosten. • Burgers zijn in beginsel zelfredzaam. Wie dit (even) niet is, krijgt een steuntje in de rug. Men wil solidariteit samen met inwoners organiseren. • De PvdA wil dat zorgaanbieders en gemeente een plan maken om versnippering in de dienstverlening uit te bannen. Dit plan is gericht op het zo goed mogelijk helpen van de zorgvragers. • De PvdA wil vrijwilligers en mensen die op zoek zijn naar een baan inzetten als boodschappenhulp of bij het verrichten van klussen in huis.
Maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijk werk	• De PvdA wil dat er meer gezondheidscentra komen. Deze centra sluiten aan bij de buurtgerichte zorg. • Er komt een levensstijlcampagne om de gezondheidsverschillen per gemeente te verkleinen. Daarin is aandacht voor stimuleren van bewegen, gezond eten, alcoholmatiging en het voorkomen en bestrijden van depressies.
VVE , OO Peuterspeelzalen	• -
Jeugd- en jongerenwerk	• De PvdA wil een Plan van de Arbeid voor de regio. Dit plan is gericht op uitbreiding (of minimaal behoud) van de werkgelegenheid en het aantal arbeidsplaatsen, de verbetering van de afstemming tussen vraag en aanbod, het creëren van leer werkplaatsen, stageplaatsen en participatiebanen en met speciale projecten voor 45-plussers. Ook de aanpak van jeugdwerkloosheid krijgt hierin hoge prioriteit. • De PvdA wil bijstandsgerechtigden helpen bij het vinden van een baan. Zij hebben het meeste vertrouwen in een individuele aanpak. Vanuit de cliënt wil men kijken hoe de aansluiting op de arbeidsmarkt kan verbeteren en wat er nodig is (scholing, stage of onbetaalde arbeid) om de aansluiting te verbeteren. • De PvdA vraagt van mensen die gebruik maken van de bijstand een tegenprestaties. Hiervoor maken zij zelf een plan.

Partij	PvdA
Ouderenwerk	• Er worden voldoende levensloopbestendige woningen gebouwd. • De PvdA wil jonge en bejaarde mantelzorgers extra ondersteunen om ook hun eigen leven te kunnen blijven leiden. • De PvdA wil dat mantelzorgondersteuners extra capaciteit krijgen om mantelzorgers op te zoeken en te helpen met praktische oplossingen. • De PvdA wil vrijwilligers en mensen die op zoek zijn naar een baan inzetten als boodschappenhulp of bij het verrichten van klussen in huis.
GGZ en gehandicaptenzorg	• Met woningbouwcorporaties worden afspraken gemaakt om voldoende woningen voor begeleid wonen te hebben.

Partij	VVD
Breed welzijn	• Voor de VVD is lokaal maatwerk essentieel voor een goede werking van de Wmo. De VVD gaat daarbij niet uit van de vraag 'Waar heb ik recht op?' maar 'Wat heb ik nodig om mee te kunnen doen?'. De VVD wil dat de gemeente de randvoorwaarden schept om mensen in staat te stellen de eigen manier van participatie te bepalen. Daarbij willen we wel dat gekeken wordt of de eigen directe sociale omgeving kan ondersteunen bij het oplossen van een beperking die belemmerend is bij de participatie. Lukt dat niet, dan krijgt men ondersteuning van de gemeente. • De VVD wil de taken van gemeenten in het kader van de WMO uitbreiden met lichtere functies uit de AWBZ. Gemeenten voeren al veel taken uit om mensen te helpen bij werk, onderwijs, opvoeding en ondersteuning. Door taken die bij elkaar horen te koppelen, kunnen mensen met maatwerk ondersteund worden. • Het compensatiebeginsel in de WMO gaat uit van wat mensen wél kunnen in plaats van wat ze niet kunnen. Dit is voor de VVD een cruciaal uitgangspunt. Immers, je hébt dan misschien een beperking, je bént niet je beperking. • De VVD zet in de WMO in op onafhankelijke cliëntondersteuning. Daarmee waarborgen we dat mensen met een licht verstandelijke beperking zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen – ook wanneer zij niet kunnen terugvallen op familie en vrienden. Ieder mens moet immers mee kunnen doen in de samenleving. Welzijn is de – voor iedereen unieke – balans tussen gezondheid, sociale relaties, carrière, inkomen en zingeving. • In het gezondheidsbeleid moet voor alle leeftijdscategorieën aandacht zijn, maar voor de VVD ligt de nadruk op jongeren. Steeds meer kinderen en jongeren hebben slechte leefgewoonten. Ze zijn te dik, • roken, gebruiken overmatig alcohol en soms ook drugs. De VVD wil een actief en evenwichtig preventiebeleid. De VVD vindt goede voorlichting over gezonde leefwijzen en de schadelijke effecten van alcohol-, drugs- en nicotinegebruik erg belangrijk voor jongeren en hun ouders.
Maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijk werk	• -
VVE , OO Peuterspeelzalen	• -

Partij	VVD
Jeugd- en jongerenwerk	• De VVD vindt dat ouders en verzorgers de eerstverantwoordelijken zijn voor de opvoeding van hun kinderen. Als ouders het belang van het kind schaden dan kan en moet de overheid ingrijpen als dat de situatie verbetert. • De overheid bemoeit zich in principe niet met de opvoeding van kinderen. Maar als ouders het belang van het kind schaden dan kan en moet de overheid ingrijpen als dat de situatie verbetert. • De VVD wil meer energie steken in preventie en het onnodig medicaliseren van onze jeugd tegengaan. Daarnaast moet de doelmatigheid in de jeugdzorg vergroot worden door de regie bij gemeenten neer te leggen. Gemeenten kunnen zo maatwerk leveren door samen met mensen een oplossing voor hun hulpvraag te vinden. Dit is het compensatiebeginsel. • De VVD vindt dat de behandeling bij moet dragen aan het normaal deelnemen van onze kinderen aan de samenleving. Hierbij zoeken we ook naar verbinding met sport en onderwijs. • De VVD heeft respect en waardering voor mensen die in de jeugdzorg werken. Zij proberen – onder vaak zeer moeilijke omstandigheden – kinderen een beter leven te geven. De VVD wil dat medewerkers in de jeugdzorg meer ruimte krijgen om opleidingen te volgen waarmee ze zich verder kunnen ontwikkelen. Door opleidingseisen, een registratieverplichting en tuchtrecht kunnen we de sector nog professioneler maken. Kindermishandeling en kindermisbruik moeten we krachtig bestrijden – er moet daarom een meldpunt voor komen. • De VVD vindt het geen taak van de overheid om activiteiten voor jongeren te organiseren. Komen jongeren zelf met ideeën dan wil de VVD die graag faciliteren.
Ouderenwerk	• Voor mensen die complexe en langdurige zorg helemaal zelf willen organiseren, legt de VVD het Persoonsgebonden Budget vast in de wet. • De langdurige zorg voor ouderen en gehandicapten komt in het gedrang. Dat komt door de vergrijzing, maar ook door het opstapelen van lichtere zorg in de AWBZ. De VVD wil de langdurige zorg weer terugbrengen naar de kern. • Lichtere functies zoals begeleiding en verzorgen gaan naar de gemeente, in het kader van de WMO. • Daarnaast vindt de VVD dat mensen zelf moeten kunnen bepalen waar en met wie ze wonen, ook als ze zorg nodig hebben. Daarom kiest de VVD voor het scheiden van wonen en zorg. De zorg wordt georganiseerd rondom het wonen, en de zorgaanbieder is te gast bij de cliënt.
GGZ en gehandicaptenzorg	• -

Partij	SP
Breed welzijn	• Landelijke trend binnen de Wmo is dat de mantelzorg steeds meer professionele zorg op zich moet nemen: wie mantelzorg ontvangt, krijgt vaak een korting op de professionele zorg. Wie mantelzorg krijgt, behoudt het recht op professionele zorg. Alleen zo houden we de belangrijke en noodzakelijke mantelzorg in stand. • Mantelzorgers verdienen niet alleen een pluim, maar ook goede ondersteuning. De gemeente biedt laagdrempelige informatie en ondersteuning aan mantelzorgers. • Cliënten zijn verzekerd van vervanging bij ziekte en vakantie van de medewerker en van kwaliteit van zorg. Medewerkers hebben recht op scholing, want huishoudelijke zorg is meer dan schoonmaken alleen. Thuiszorgorganisaties moeten zoveel mogelijk wijkgericht werken. We accepteren niet dat bestuursleden van thuiszorginstellingen meer verdienen dan 120.000 euro per jaar. • De inkomensafhankelijke bijdragen zijn zo laag mogelijk, maar wel naar draagkracht: sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. • Patiënten- en belangenorganisaties organisaties blijven maximaal betrokken bij de ontwikkeling van de lokale invulling Wmo, de uitvoering en evaluatie hiervan. • Indicaties voor aangevraagde gemeentelijke voorzieningen en zorg vinden bij de mensen thuis plaats. Telefonische indicatiestelling is onwenselijk. Mensen moeten binnen de wettelijke termijn van zes weken een indicatie te krijgen. Wachtlijsten of overschrijding van deze termijn zijn taboe • Het behouden van de AWBZ kan alleen wanneer zij gedesinfecteerd wordt van bureaucratie, overhead, fraude en werkdruk voor medewerkers. Daarom moet de AWBZ wel verbeterd worden: • Zorginstellingen moeten niet concurreren maar samenwerken. • Stoppen met productdenken, productafspraken. Formulieren die niet bijdragen aan kennisoverdracht worden afgeschaft. • Klein is de norm. Er komt acuut een fusiestop en grote instellingen worden gesplitst, waardoor extreme managementlagen, ver van de werkvloer overbodig worden. Alle nieuwe bouwprojecten voor ouderen moeten kleinschalig zijn, in buurten. • Thuiszorg organiseren via buurtteams. • Strenge toetredingseisen voor het verlenen van zorg. Geen ondoorzichtige en soms op fraudebeluste bemiddelingsbureaus meer. Een zorginstelling moet vooraf aantonen dat zij genoeg expertise in huis heeft om kwalitatieve zorg te organiseren. Dit beëindigt de fraude met het persoonsgebonden budget.
Maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijk werk	• Straathoek-/buurtwerkers worden vaker ingezet om een zo goed mogelijk contact met deze jongeren te behouden. • Door gezinscoaches en een sociaal vangnet op scholen willen we voorkomen dat jongeren überhaupt op straat terecht komen.
VVE , OO Peuterspeelzalen	• Taal- en ontwikkelingsachterstanden bij kinderen moeten vroegtijdig worden opgespoord door het consultatiebureau. Voor ouder en kind moeten speciale programma's komen om geconstateerde achterstand zo snel mogelijk in te lopen. Ook als pas op latere leeftijd (tot en met 12 jaar) achterstanden worden 'ontdekt' komen ouders en kind voor zo'n programma in aanmerking.
Jeugd- en jongerenwerk	• Het toenemende misbruik van alcohol, vooral onder jongeren, is volgens de SP zo zorgwekkend dat een scherper ontmoedigingsbeleid moet worden gevoerd. Voorlichting is erg belangrijk, voornamelijk voor ouders. De schade die alcohol toebrengt aan het jonge brein rechtvaardigt een waarschuwing op de verpakking. • De hulpverlening stemmen we beter op elkaar af zodat de verschillende organisaties beter dan nu samenwerken. • Straathoek-/buurtwerkers worden vaker ingezet om een zo goed mogelijk contact met deze jongeren te behouden. • Door gezinscoaches en een sociaal vangnet op scholen willen we voorkomen dat jongeren überhaupt op straat terecht komen.

Partij	SP
Ouderenwerk	• Bouwplannen voor seniorenwoningen worden voortaan gecontroleerd op 'seniorenvriendelijkheid'. Dat voorkomt dat achteraf met gemeentelijk WMO-geld allerlei aanpassingen noodzakelijk zijn. • Nieuwbouwwoningen zijn zoveel mogelijk levensloopbestendig, zodat mensen niet hoeven te verhuizen als ze in een nieuwe fase van hun leven komen. • Voorkomen is beter dan aanpassen. Seniorenwoningen, verzorgingshuizen en huizen voor mensen met een beperking worden vanaf ontwerp tot en met de bouw gecontroleerd op toegankelijkheid en/ of 'seniorenvriendelijkheid'. Dat voorkomt dat we achteraf met geld voor de Wmo allerlei aanpassingen moeten doorvoeren.
GGZ en gehandicaptenzorg	• Mensen met een handicap moeten het recht hebben om als volwaardige burgers volop mee te kunnen doen in de samenleving. Daartoe zal overal de toegankelijkheid van gebouwen en ruimten en het openbaar vervoer optimaal dienen te worden. Veel meer dan nu moet het werk worden aangepast aan werknemers met een beperking. De overheid moet gehandicapten een aangepaste scholing bieden en ze helpen bij het vinden van een reguliere baan, bij de overheid en in het bedrijfsleven. Bedrijven dienen te worden aangesproken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid om mensen met een beperking in dienst te nemen. Voorkomen moet worden dat hun arbeidscapaciteit verloren gaat. • Bij het vaststellen van beleid is het nodig om steeds rekening te houden met de gevolgen voor gehandicapten. Volledige compensatie moet gaan gelden voor maatregelen die per definitie chronisch zieken en (jong-)gehandicapten treffen en die nu zorgen voor een categorale inkomensachterstand voor deze groepen mensen. Bij de uitvoering van het beleid moet meer rekening worden gehouden met de ervaringen en mogelijkheden van chronisch zieke mensen en mensen met een handicap. • Mensen met een beperking moeten ook kunnen sporten. De gemeente verstrekt geschikte sportvoorzieningen en ondersteunt sportclubs om mensen met een beperking te faciliteren. • De werkdruk in instellingen voor gehandicaptenzorg moet aanpakt worden, door meer deskundige en professionele verzorgenden en begeleiders per groep aan te stellen. Woonvormen met begeleiding en zorg in de wijk moeten waar mogelijk gestimuleerd worden. Ook moet de mogelijkheid blijven om te kiezen voor verblijf in een instelling, en moeten er voldoende mogelijkheden zijn voor beschermd wonen en beschut wonen. Voor elk van deze keuzes mogen geen wachtlijsten bestaan. Er moeten voldoende mogelijkheden zijn voor dagbesteding.